

Scientific journal
PHYSICAL AND MATHEMATICAL EDUCATION
Has been issued since 2013.

ISSN 2413-158X (online)
ISSN 2413-1571 (print)

Науковий журнал
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА
Видається з 2013.

<http://fmo-journal.fizmatsspu.sumy.ua/>

Максименко Т.М., Пухно С.В. Особливості організації навчально-дослідної роботи студентів педагогічних спеціальностей ВНЗ / Тетяна Максименко, Світлана Пухно // Фізико-математична освіта. Науковий журнал. – 2015. – Випуск 2 (5). – С. 39-47.

Maksymenko T.M., Pukhno S.V. Peculiarities of organization of pedagogical specialties students' research work at higher educational institutions // Physics and Mathematics Education. Scientific journal. – 2015. – Issue 2 (5). – P. 39-47.

УДК 378.147.88

Тетяна Максименко, Світлана Пухно

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ВНЗ

Постановка проблеми. Значення навчально-дослідної роботи студентів педагогічних спеціальностей ВНЗ в процесі професійного становлення майбутніх вчителів на сьогодні є актуальною проблемою щодо організації навчального процесу. Актуальними сьогодні є проблеми напрацювання навчально-методичного забезпечення процесу навчання у ВНЗ, оскільки саме від цього залежить ефективність формування фахової підготовки майбутнього викладача. Вказане вимагає активної дослідницької уваги, оскільки сучасність потребує досить високого рівня виконання спеціалістами різних галузей своїх професійних функцій.

Професійна діяльність педагога на сьогодні є однією з найбільш складних: вчитель повинен володіти досить значною та складною системою спеціального (фахового) знання, навичками активізації як системи в цілому, так і окремих її компонентів під час виконання професійних функцій з урахуванням всього варіативного діапазону рішень, прогнозування наслідків. Прогностична функція в педагогічній діяльності потребує не просто сформованої системи спеціальних знань та навичок, але й готовності особистості педагога до прийняття нестандартних рішень у складних педагогічних ситуаціях. Розробка та впровадження різних форм організації навчально-дослідної роботи студентів забезпечує перехід від теоретичного до практично-дієвого мислення фахівця.

Аналіз актуальних досліджень. Сучасні дослідження з питань професійного становлення педагогів висвітлюють широке коло актуальних питань сьогодення: проблеми мотивації професійній діяльності [1]; творчої активності фахівця в професійній діяльності [2]; професійної працездатності особистості [1]; професійної компетентності [1]; професійної самопрезентації особистості [3], тощо. Однією з розроблених на сьогодні проблем є сформованість професійної працездатності особистості, як потенційної готовності і фактичної здатності людини виконувати певний

вид діяльності на необхідному ефективному рівні впродовж певного часу [8]. Аналіз останніх досліджень виділеної проблематики дає підстави для виділення в сучасних публікаціях питання пошуку ефективних механізмів процесу переходу навчально-професійної діяльності на рівень практичної професійної діяльності фахівця. Надбання з досвіду організації навчально-дослідної роботи студентів педагогічних спеціальностей Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка представлені автором статті [4-7].

Мета статті полягає у представленні основних форм навчально-дослідної роботи студентів ВНЗ педагогічних спеціальностей та їх значення для професійного становлення майбутнього фахівця.

Виклад основного матеріалу. Сучасні вимоги підвищення якості підготовки фахівця вимагають удосконалення навчально-дослідної роботи студентів ВНЗ, яка включена до навчальних планів і є системою обов'язкових навчальних занять. Навчально-дослідна робота є складовою всіх видів завдань різних видів практики. Включення подібних завдань до завдань практики сприяє становленню у майбутніх педагогів дослідницьких якостей. Одним з видів навчально-дослідної роботи є курсова і дипломна роботи, що вимагають досить складної організації керівництва цією діяльністю студента та контролю зі сторони викладача. Тому, необхідним є проведення наукових семінарів студентів, організацію діяльності наукових груп та студентський гуртків. Окремим видом навчально-дослідної роботи є реферування наукової літератури, ефективність діяльності забезпечується проведенням планових консультацій викладачами кафедр. Методичне забезпечення навчально-дослідної роботи студентів передбачає складання методичних рекомендацій до різних видів завдань, що містять загальні положення щодо організації навчально-дослідної роботи.

У сучасному суспільстві значно виросли вимоги до рівня розвиненості розумових здібностей людини, стали особливо цінними її прагнення приймати на себе ініціативу у розв'язанні проблем, іноді, – за частково невизначених умов. Через це, одним з основних завдань, що постають перед сучасними ВНЗ, є розвиток інтелектуальних і творчих здібностей студентів, формування у них прагнення до активного опанування нової інформації, пошуків нестандартних алгоритмів рішення завдань. Вказане є здобутком чисельних операцій в процесі виконання самостійної навчально-дослідної діяльності, організованої, розробленої та керованої викладачами ВНЗ.

Ефективність виконання студентами подібної роботи залежить від успішності оволодіння ними у навчальному процесі професійними знаннями та вміннями. Сьогодні професійне навчання є складним за формами та змістом і підвищує вимоги до особистості студента. Сучасними дослідниками представленої проблематики, виділені труднощі в процесі виконання навчально-дослідної роботи студентами ВНЗ, серед яких: відсутність спеціальних організаційно-навчальних навичок (користування першоджерелами, бібліотечними фондами, інтернет-ресурсами, тощо); проблема недостатньої сформованої системи професійних знань, вмінь та навичок; соціально-демографічні особливості (походження, соціальне становище, статеві і вікові особливості); психологічні проблеми студентів.

Для вирішення визначених проблем, доцільними формами роботи у ВНЗ є просвітницька, консультаційна, тренінгові робота, діагностика психологічних особливостей студентів. Підготовка до майбутньої професійної діяльності студентів педагогічних спеціальностей повинна обов'язково містити систему навчально-дослідних завдань, вирішення яких виконую досить значиму функцію для майбутнього фахівця – вироблення вмінь аналізу ситуації, представлення різних варіантів її

вирішення, прогнозування наслідків. Виконання студентом дослідних завдань різного рівня складності позначається на показниках динаміки росту професійної самооцінки себе як майбутнього фахівця.

Вирішення вказаних проблем полягає у розробці викладачами ВНЗ для виконання студентами системи різнорівневих варіантів складності навчально-дослідних завдань, оскільки основним завданням вищої школи є розвиток інтелектуальних і творчих здібностей студентів, формування у них прагнення до активного опанування професії.

Серед найбільш важливих інтелектуальних якостей студентів ВНЗ, що сприяють опануванню професії, і розвиваються під час виконання навчально-дослідної роботи дослідниками виділені наступні: організованість (здатність мобілізації пізнавальної активності під час вирішення проблемної ситуації); дисциплінованість (здатність здійснювати трудомістку діяльність); цілеспрямованість та логічність побудови алгоритму діяльності; критичність мислення (виявляється у відсутності гностичних стереотипів, побудові власних – нових алгоритмів рішення проблемної задачі)[9]. Слід відмітити недостатню кількість досліджень, в яких висвітлюються педагогічні умови формування критичного мислення у студентів ВНЗ. Ця інтелектуальна здібність знаходить відображення у критичному аналізі, інтерпретації та з'ясуванні отриманої інформації, спроможності оцінювати судження та формувати вірні висновки. Студенти з розвиненим критичним мисленням прагнуть самостійно розв'язати будь-яку навчальну проблему; відстоюють власну точку зору. Студенти з нерозвиненими навичками критичного мислення приймають інформацію як факт, без самостійного аналізу; у них пригнічується прагнення інтелектуального пошуку, пропозицій, ідей, відсутня ініціативність, що не дає змоги придбати індивідуальний професійний досвід, застосовувати здобуті знання, стимулює орієнтуватися на готові зразки.

Педагогічні умови, які сприяють формуванню критичного мислення, повинні стимулювати прагнення людини вирішувати завдання проблемного рівня, будувати власні алгоритми рішення, прогнозувати наслідки. В цьому контексті, сучасною педагогічною практикою широко пропонуються такі методи навчання, що стимулюють критичність мислення, а саме: прес-конференції, «мозковий штурм», тренінги, інтенсивно-ігрові методи та інші.

Розробка завдань, так званого, «проблемного рівня», для самостійної роботи студентів та впровадження їх на практиці, має досить вагоме значення, оскільки сприяє інтелектуальному зростанню студентів. Також, активізується перехід від теоретично-професійного рівня мислення теоретика-початківця до рефлексивно-професійного мислення потенційного фахівця-практика. Під час розробки завдань для навчально-дослідної роботи студентів викладач ВНЗ повинен враховувати попередню підготовку студентів у вигляді сформованих у них необхідних знань, вмінь та навичок; індивідуально-психологічні особливості студентів; забезпечувати продуктивний розвиток професійного навчання.

Проходження студентами усіх видів виробничої практики розглядається сьогодні як один з видів самостійної роботи, спрямованої на формування у фахівця навичок активної професійної діяльності. Педагогічна практика – необхідний етап в підготовці майбутніх фахівців. Головна мета і зміст практики полягають в опануванні студентами сучасних методів і форм організації роботи вчителя-предметника, класного керівника; формуванні на базі отриманих знань, навичок і умінь, необхідних для здійснення професійної діяльності, прийняття самостійних рішень, творчого використання своїх знань у практичній діяльності.

Організація, планування й контроль навчально-дослідної роботи студентів – важливі завдання удосконалення навчально-виховного процесу. Діяльність викладача в організації самостійної роботи студентів повинна базуватися на основі індивідуально-орієнтованого підходу та передбачати оптимальне співвідношення годин аудиторної та позааудиторної роботи студентів; раціональний відбір навчального матеріалу з урахуванням його обсягу; створення позитивного емоційного середовища; поєднання групової та індивідуальної форм роботи; надання консультативної допомоги студентам, з урахуванням їх індивідуальних особливостей і рівня складності завдання.

Навчально-дослідна робота передбачає виконання студентами ВНЗ індивідуально-дослідних завдань (ІНДЗ) в межах певної дисципліни. Індивідуально-дослідне завдання є варіативною складовою виконання самостійної роботи студента під час вивчення певної дисципліни та проходження практики. Форма виконання, звіт, методичне забезпечення роботи студента над виконанням індивідуально-дослідного завдання встановлюється відповідною кафедрою. Під час роботи над індивідуально-дослідним завданням, студент повинен продемонструвати достатній рівень обізнаності з курсу дисципліни, за якою виконується завдання, останніх досягнень сучасної наукової думки. Студент повинен презентувати самостійно розроблені на основі відбору, групування та узагальнення інформації, варіанти вирішення запропонованих завдань та поставлених питань; навчитися знаходити рішення проблем, що вивчаються, спірні питання та підходи, визначати ступінь достовірності інформації, що міститься в науковій літературі, її доказовість.

Виконання індивідуально-дослідного завдання може бути включено як складова самостійної роботи на будь-якому етапі навчання майбутнього педагога, представлення результатів з компонентом прогнозування (виступ на науковій студентській конференції участь у наукових конференціях (міжнародних, всеукраїнських, регіональних, університетських), публікація у науковому виданні, тощо). Результати індивідуально-дослідного завдання можуть бути включені до виконання завдання за темою курсової роботи або кваліфікаційних робіт, оскільки цей вид завдання студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» може виконуватися і як окрема самостійна робота, і як складова подальшої наукової роботи.

Виконання студентами індивідуально-дослідного завдання є таким видом діяльності, яке поєднує навчальну та науково-дослідну роботу. Метою виконання індивідуально-дослідного завдання є поглиблення професійної компетентності студентів у сфері певної діяльності через набуття практичних навичок організації та виконання наукової роботи. Основні завдання виконання індивідуально-дослідного завдання: розвиток умінь знаходити рішення визначеної проблеми; розвиток навичок практичного застосування теоретичних знань; формування способів відбору, групування та узагальнення інформації; формування умінь самостійно проводити наукове дослідження, аналізувати і узагальнювати отримані теоретичні та практичні результати; ознайомлення з методами та методикою проведення наукового дослідження; формування навичок виконання емпіричної науково-дослідницької діяльності; набуття досвіду проведення наукового дослідження та обробки його результатів.

Самостійна робота є однією з ефективних і перспективних форм удосконалення підготовки майбутніх педагогів в сучасних умовах ВНЗ. Серед недоліків системи професійної підготовки майбутніх вчителів: відведення самостійності студентів другорядної ролі в організації навчально-виховного процесу; недостатня реалізація наступності аудиторних та позааудиторних форм навчання; несистематичність

організації самостійної роботи студентів; ігнорування окремих видів самостійної роботи студентів; відсутність належного педагогічного контролю за самостійною роботою студентів.

Сьогодення до особистості фахівця висуває вимоги більш складного рівня – сформованість комунікативних знань та навичок, - комунікативна компетентність є складовою професіоналізму. Визначені характеристики набуваються спеціально організованою працею особистості над собою.

Для вирішення подібних проблем необхідним є введення тренінгових програм у навчальний процес ВНЗ, метою яких є формування комунікативних і організаторських навичок на основі розвитку відповідних здібностей; подолання бар'єрів у процесі спілкування шляхом вироблення навичок ефективного спілкування та розвитку емпатії; розвиток особистісної мотивації у професійній діяльності через прагнення досягати власних цілей; формування конструктивних стратегій ефектively партнерської взаємодії. Тренінгова програма є формою освітньо-розвивальної діяльності, мета якої – набуття нових необхідних у діяльності та особистісному розвитку навичок.

У ВНЗ необхідно створювати реальні можливості щодо глибокої спеціалізації та професіоналізації. За рахунок розподілу системи завдань можливо увести різну підготовку фахівців за основними видами діяльності: управлінської, технологічної, дослідницької, наукової, тощо. Самостійна діяльність студентів – це єдиний процес, який складається з багатьох елементів, – завданням організації самостійної роботи студентів є збалансування всіх елементів самостійної роботи та забезпечення ефективного входження студента у професійне середовище. Традиційно педагоги вищої школи трактують сутність самостійної роботи як засіб організації та виконання студентами визначеної пізнавальної діяльності.

Серед проблематики питань підготовки майбутніх педагогів окремо постає коло питань активізації форм роботи студентів, пов'язаних з практичним застосуванням знань з циклу психологічних дисциплін [4; 5]. Відсутність зв'язку між теорією та практикою впливає не лише на погіршення особистісної мотивації, але й на професійну діяльність майбутнього вчителя. В майбутньому це може виражатися в погіршенні ефективності педагогічних взаємин з учнем, ускладненнях в процесі спілкування з колегами та батьками, зниженню професійної мотивації вчителя.

Введена автором, як викладачем психологічних дисциплін, практика виконання студентами Сумського державного педагогічного університету першого курсу самостійних навчально-дослідних завдань (ІНДЗ), їх розробку, наступний аналіз та представлення висновків для загального обговорення в ході роботи на практичних заняттях з курсу «Психологія», дає змогу для наступних висновків: відбувається оволодіння студентами практики дослідницької діяльності в галузі психології; реальне застосування теоретичних знань сприяє появі рефлексивного мислення в галузі педагогічної діяльності; розширюється діапазон знань в галузі практичної психології; відбувається формування педагогічних комунікативних навичок в процесі спілкування; виробляються стратегії подолання комунікативних бар'єрів різного рівня складності.

Теоретичні знання, здобуті майбутніми вчителями у ВНЗ є результатом аналітичного розв'язання науково-теоретичних проблем. Ці знання спрямовують педагогічну діяльність, але їх ефективне практичне використання вчителем залежить від постійного осмислення, аналізу та узагальнення власного педагогічного досвіду.

Виконання студентами курсової роботи є таким видом діяльності, який органічно поєднує навчальну та науково-дослідну роботу та передбачає самостійну діяльність студента над темою дослідження. Метою виконання курсової роботи є поглиблення

наукової компетентності студентів у певній сфері професійної діяльності через набуття практичних навичок організації та виконання наукової роботи. Як форма самостійної навчально-дослідної роботи студентів, виконання курсової роботи спрямовано на: поглиблення знань за окремими темами; розвиток активного, творчого, критичного мислення; формування вмінь та навичок дослідження; розвиток інтересу до сучасних проблем професійної діяльності.

На сьогодні ефективною формою роботи для навчально-виховної діяльності в межах ВНЗ є організація та проведення студентської науково-практичної конференції з метою представлення результатів навчально-дослідної роботи з певних навчальних дисциплін. Студентська науково-практична конференція є стимулом розвитку ефективності навчання в ході вирішення студентами різного рівня завдань, їх обговорення в інтерактивному діалоговому режимі. Подібна форма роботи дозволяє вирішувати такі завдання, як: розвиток і підтримка на високому рівні інформаційно-мотиваційних впливів на активність студентів; підвищення якості навчання; виділення шляхів технологізації процесу навчання; активізація механізмів внутрішнього розвитку і самоудосконалення суб'єктів навчання; формування та розвиток творчого мислення; формування навичок і вмінь самостійного навчання; розвиток науково-пошукової активності; формування навичок та вмінь науково-дослідної діяльності.

Підготовка та участь у науково-практичній студентській конференції сприяє самоорганізації студентів, успішності їх адаптації. У зв'язку з цим, кафедрами та факультетами ВНЗ організовується проведення студентських науково-практичних конференцій з наступними публікаціями тез доповідей у відповідних збірках студентських конференцій. Вказана робота спрямована на розвиток комунікативних та організаційних вмінь студентів, формування навичок ораторського мистецтва, розвитку та формуванню вмінь наукового стилю викладу положень доповіді, представлення та оформлення повідомлення.

Висновки. Формування майбутнього фахівця постає досить складним процесом, ефективність реалізації якого вимірюється виключно часом і залежить від внутрішньої динаміки формування та розвитку особистісних та особистісно-професійних якостей людини, включеної у відповідну до отриманої нею освіти професійну діяльність. Саме відповідність та ефективність методів, засобів, форм вироблення та закріплення спеціальних знань, вмінь і навичок, залучених під час навчального процесу у вищій школі, перевіряється виключно процесом входження молодого спеціаліста в систему відповідної отриманому останнім фаху професійної діяльності. Тому, вирішення студентом в процесі навчання складних навчально-дослідних завдань під час вивчення відповідних фаху дисциплін, а також розв'язання психолого-педагогічних задач, яке він реалізує під час проходження професійної педагогічної практики, сприяє формуванню та виробленню навичок ефективного вирішення складних завдань під час подальшої професійної діяльності, і сприяє активному формуванню професійних якостей особистості. Підготовка майбутнього педагога до професійної діяльності у ВНЗ, ґрунтується на розумінні сутності та змістовності вчительської професії як складної системи всіх складових навчально-виховної роботи ВНЗ, особистісної професійно-педагогічній діяльності і професійної самореалізації вчителя. Поступова трансформація мотивів професійного вдосконалення через професійно-педагогічне зростання майбутнього вчителя, є сенсовими орієнтирами побудови педагогічного процесу у ВНЗ. Формування професіоналізму майбутнього вчителя передбачає позитивне ставлення до обраної професії через рефлексивне осмислення власного педагогічного досвіду, накопичення нових ціннісних, когнітивних та загальнопрофесійних новоутворень в

психологічно-комфортних для потенційного фахівця умовах навчання у ВНЗ, що забезпечують зростання рівня підготовленості до виконання професійних функцій, професійної мотивації. До психолого-педагогічних умов підготовки вчителя відносяться: відтворення операційних особливостей діяльності в процесі засвоєння циклу дисциплін професійної й практичної підготовки; стимулювання зростання майбутнього педагога в процесі педагогічного вдосконалення, самостійної науково-дослідної роботи, під час проходження педагогічної практики. Викладання лекційних курсів і проведення практичних занять з використанням проблемного методу, тренінгових форм роботи, стимулює утвердження особистісних ціннісно-мотиваційних установок щодо значення діяльності вчителя, сприяє професійному та особистісному розвитку майбутнього фахівця. Самостійна робота є однією з ефективних і перспективних форм удосконалення підготовки майбутніх педагогів в сучасних умовах ВНЗ, яка створює креативні умови, надаючи можливість студентам визначати траєкторію оволодіння професією. Ефективним методом формування професійної підготовки у ВНЗ є підготовка і участь у науково-практичних конференціях.

Список використаних джерел

1. Кокун О. М. Психологічні і психофізичні передумови ефективної діяльності / О. М. Кокун // Проблеми загальної та педагогічної психології : Зб. наук. праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України [за ред. С. Д. Максименка]. – 2003. – Т.5. – Ч.2. – С. 121–129.
2. Малик С. Д. Розвиток уявлень про психічну активність та специфіку її детермінації у людини / С. Д. Малик // Проблеми загальної та педагогічної психології : Зб. наук. праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України [за ред. С. Д. Максименка]. – Т.4. – Ч.1. – С. 144–152.
3. Пастушенко О. М. Самопрезентація особистості як соціально-психологічна проблема / О. М. Пастушенко // Проблеми загальної та педагогічної психології : Зб. наук. праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України [за ред. С. Д. Максименка]. – 2003. – Т.5. – Ч.2. – С. 179–182.
4. Пухно С. В. Особливості організації курсу «Психологія» для підготовки бакалаврів за напрямком 0701 «Фізика» в умовах кредитно-модульної системи / С. В. Пухно // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка: матеріали Всеукр. науково-практичної конф. (Суми, 18–19 квітня 2007 р.) – Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2007. – С. 59–60.
5. Пухно С. В. Особливості формування професійного самовизначення майбутніх фахівців / С. В. Пухно // Тези науково-технічної конференції викладачів, співробітників, аспірантів і студентів фізико-технічного факультету, присвяченої Дню науки в Україні та 60-ти річчю Сумського державного університету (21-24 квітня). – Том I. – Суми : СумДУ, 2008. – С. 137–138.
6. Пухно С. В. Особливості професійного самовизначення студентства / С. В. Пухно // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : матеріали Всеукр. науково-практичної конф. (Суми, 16–17 квітня 2008 р.) – Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. – С. 262–263.
7. Пухно С. В. Психологічні аспекти мотивації майбутніх викладачів фізико-математичних дисциплін / С. В. Пухно // Актуальні питання природничо-

- математичної освіти : Зб. наукових праць. – Випуск 4. – Суми : СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2014. – С. 127–132.
8. Семиченко А. В. Психические состояния: Модульный курс для преподавателей и студентов / А. В. Семиченко – К. : Свічадо, 1998. – 207 с.
9. Щербан Т. Д. Особенности професійного мислення педагога / Т. Д. Щербан // Проблеми загальної та педагогічної психології : Зб. наук. праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України [за ред. С. Д. Максименка]. – 2003. – Т.5. – Ч.2. – С. 316–321.

Анотація. Максименко Т.М., Пухно С.В. Особливості організації навчально-дослідної роботи студентів педагогічних спеціальностей ВНЗ.

В статті представлені основні форми навчально-дослідної роботи студентів ВНЗ педагогічних спеціальностей та їх значення для професійного становлення майбутнього фахівця. Навчально-дослідна робота студентів ВНЗ включена до навчальних планів і є системою обов'язкових навчальних занять, всіх видів завдань різних видів практики. Різновидами навчально-дослідної роботи є індивідуально-дослідні завдання, курсова і дипломна роботи, що вимагають досить складної організації керівництва цією діяльністю студента. Методичне забезпечення навчально-дослідної роботи студентів передбачає складання методичних рекомендацій до різних видів завдань, що містять загальні положення щодо організації цієї роботи. Вирішення студентом в процесі навчання та під час проходження практики складних навчально-дослідних завдань, сприяє формуванню та виробленню навичок ефективного вирішення завдань професійної діяльності і сприяє активному формуванню професійних якостей особистості.

Ключові слова: навчально-дослідна робота студентів, професійна мотивація, професійне мислення, професійна спрямованість, професійні якості особистості.

Аннотация. Максименко Т.М., Пухно С.В. Особенности организации учебно-исследовательской работы студентов педагогических специальностей ВНЗ.

В статье представлены основные формы учебно-исследовательской работы студентов ВНЗ педагогических специальностей и их значимости для профессионального становления будущих специалистов. Учебно-исследовательская работа студентов ВНЗ включена в учебные планы и является системой обязательных учебных занятий, всех видов заданий разных видов практики. К учебно-исследовательской работе относятся индивидуально-исследовательские задания, курсовая и дипломная работы, которые требуют достаточно сложной организации руководства этой деятельностью студента. Методическое обеспечение учебно-исследовательской работы студентов предполагает разработку методических рекомендаций к выполнению разных видов заданий, которые содержат общие положения организации этой работы. Решение студентом в процессе обучения и во время прохождения практики сложных учебно-исследовательских заданий, влияет на формирование и выработку навыков эффективного решения задач профессиональной деятельности и активного формирования профессиональных качеств личности.

Ключевые слова: учебно-исследовательская работа студентов, профессиональная мотивация, профессиональное мышление, профессиональная направленность, профессиональные качества личности.

Annotation. T.M. Maksymenko, S.V. Pukhno. Peculiarities of organization of pedagogical specialties students' research work at higher educational institutions.

The main forms of pedagogical specialties students' educational-research work and their implications for professional formation of the future specialist are presented in the article. Students' educational-research work at higher educational institution is included to the curriculum and mandatory training sessions, different practices. Varieties of educational-research work are the individual research tasks, course and degree work, requiring a complex of organization of student's leadership. Methodological support of students' educational-research work involves the drafting of recommendations to different types of missions containing basic notions on the organization of this work. The student's decision in the learning process and a complex of educational research problems during the practice, promotes the formation and development of skills of effective solving of professional activity problems and contributes to the active formation of person's professional qualities.

Keywords: students' educational-research work, professional motivation, professional thinking, professional orientation, personality's professional qualities